

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izročijo frankirani. — Rokopisi se ne vrščajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frano Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Po padu Plevne.

Od vseh mest, trgov in vasij po celem slovenskem domovini se razlega radosten klic: Plevna je pala! In v teh treh besedah se izgovarja veliko dejanje: bita je in dobljena je prva zares velika in odločilna bitka, ki uničuje starega dednega sovražnika Slovanstva, bitka dobljena za osvobodjenje slovanskih naših bratov na jugu, za moralčno dvigovanje narodnega duha tudi nas avstrijskih Slovanov. Naše veselje zaradi tega svetovno-zgodovinskega čina sme in mora tem večje biti, ker smo se pred dobrimi par meseci, ko tretji ruski naskok ni bil Osmana v Plevni premakastil, morali slišati in čitati divje veselje Magjarov, smrtno strupeno škodoradost nemškutarjev in vseh neprijateljev našega rodu. Tačas smo se tolažili, da še nij vseh dnij konec, da se najboljši smeje, kdor se zadnji smeje. In glejte, da smo prav imeli!

Vojaški in politični nasledki padca Plevne se nam ne dajo precej z gotovostjo na čisto preračunati. To je pač precej jasno, da imajo Rusi armado 100.000 mož prosto, tako, da jo lahko na levo ali na desno ali naprej pošljejo, in to je veliko. Isto tako je jasno, da je Turčija s plevensko armado izgubila najboljši, lani v Srbiji zmagovite bataljone, ki jih nema s čim nadomestiti. Sulejmanova vojska se bode sicer še branila, Ruse čakajo še teški in krvavi boji, ali ubranila se Turčija ne bode več, pad Plevne je zapečatil pad Turčije.

Več kot verjetno je, da bode Turčija zdaj miru prosila. Neverjetno pa je, da bi ga izprosila. Rusi bodo stavili take pogoje, kakoršni Turkom ne bodo po volji. To je Plevna naredila. Uže pokojni Thiers je dejal po odbitju Rusov pred Plevno, da bode to Turke

drago stalo. Mislil je stari izkušeni mož, da bode Rusija dala si drago plačati silne zadržke, izgube in stroške, ki jih je naredila jej Plevna. Za to bodo zdaj uveti miru vse dražji, nego bi bili brez nje. Za tega delj pa ne verujemo, da bi bil nasledek padca Plevne mir ali premirje.

Mej neposredne nasledke padca Plevne pa štejemo udeležanje Srbije in Grške pri tej vojski in osvojenje Bosne in zgornje Hercegovine po našej vojski ter pridruženje teh dežel k našim jugoslovanskim deželam, kar za dobro smatramo, ker, kakor smo uže večkrat naglašali, bode s tem slovanski element v monarhiji ukrepčan in pride prej ali slej do svoje opravičene veljave.

Srbija je uže vsa pripravljena in morda uže jutri udari. Grška se pač nij uže dve leti zastoj oboroževala in milijonov proč metala. Do zdaj jo je morda skrb, da nazadnje se vendar še Turčija ubrani, zadrževala od akcije. Po padu in uničenju plevenske turške vojske odpade ta strah Grkom in Srbom, proste roke imajo.

Po vsem tem je padec Plevne tudi padec otomanske države v Evropi. S to mislijo se je menda uže celo naš minister vnanjih zadev grof Andrassy seznanil. Rekel je namreč baš pred padcem Plevne v ogerskem delegacijskem odseku, da nema več poguma za podjetje, ki bi imelo namen za „status quo“ Turčije delati, dalje, da se mora kriva vera ovreči, ka Avstrija-Ogerska nema srca za blagost kristijanov v Turčiji. S tem je Andrassy popustil svoj znani „status quo ante améloré“ in mi jadramo v politiko, kakor smo jo gori naznačili, na pomoč ali vsaj udeležanje pri razboji azijskega barbarstva otomanskega.

Ta razboj turške države utegne biti pa

še silno krvav. „Times“ imajo dopis, ki navaja izrek jednega sultanovega prijatelja in svetovalca, ki je rekel: „Mi bomo rajši Carigrad zažgali in Bospor zopet preplavali pri svitu njegovega požara, nego da bi mesto Rusom prepustili.“ Kdo ve, da li se ne zgodi še ta strahota! Gotovo pa je menda, da po padu Plevne Turki nemajo moči Rusom dolgo braniti pota v Carigrad, če tudi v pol uničeni Carigrad. Rusi so preveč izgubili, da bi na polovici pota ostali. Narod ruski bode terjal, da bode izid te vojne tako temeljit, da bode zadnja rusko-turška vojna, če prav morda ne bode z njo še popolnem rešeno orientalnno v slovensko vprašanje.

Vojska.

O padci Plevne, ki bode še več dnij prvi predmet političnega govora, prinašamo spredaj uvodni članek. Do sedaj, ko to pišemo, nij prišlo novih telegramov, ki bi o podrobnostih kaj več povedali, zlasti ne vemo še, ali so Rusi ujeli vso Osmanovo vojsko in kolikšna je bila. Mogoče, da teh dat niti jutrnji dan še ne prinese, ker Rusi imajo sigurno dovolj silnejšega dela, da sestradane oblegovance najprej napaso in preskrbe, potem stoprav seštejejo, koliko so jih ujeli.

Dunajski nemški turkoljubni listi, ki so nam včeraj večer došli, še v uredniškem delu vsi molče o padu Plevne. Le po „konci uredovanja“ imajo same stvarne telegrame iz Bukarešta o padu Plevne. Edina „Morgenpost“ tudi v uredniškem delu konstatuje pad Plevne in meni, da je to najbrž tudi pad turške države. Večerni list „N. Fr. Pr.“ od 10. dec., (torej isti dan, ko je Plevna pala), pa se še veseli in pripoveduje svojim vernim, da ima Osman v Plevni dovolj živeža in dovolj moči, da bode Ruse prisilil, popustiti

Listek.

Pred bojem na Zelenih gorah.

(Dopis V. Nemirovič-Dančenka v „Novoje Vremja“.)

Brestovac, 18. nov.

(Konec.)

Tu naj omenim sedaj nekaj družega. Naša delovanja pred Plevno so dobila sedaj poseben značaj. Je-li to obsada ali blokada? Jasno je, da dela Tottleben v tem oziru po novem do sedaj še neposkušenem načinu. Če je to blokada, potem jaz ne razumem vzetja Gornjega in Spodnjega Dubnjaka, Teliša in Zelenih gor. Če je pa obsada, zakaj ne zblizujejo s severja, severo-izhoda in izhoda naših pozicij. Tu mi nij mogoče določiti. Razvidno je, da Tottleben kakor prebrisan igralec ne misli odstopiti od kupnih (rombnih) hodov, delajoč na ideji blokade ali, kadar se bo ponudila prilika,

bo prestopil iz blokade v obsado. Meni je Skobelev nekolikokrat osobno rekel, da je popolnem prepričan, da se Plevna kmalu lahko vzame s sestvom tihega prekopa in s celo vrstjo malih naskokov. S takimi pozicijami napravimo neprijatelju nestrpljiv položaj in moral bo ali orožje odložiti, kar je pa malo verjetno, ali pa iskati rešitve v prodrenji našega železnega kroga, kar je verjetnejše. Vse jedno se pa nij dovolilo načelniku šestnajste divizije poseči v boj zaradi vzetja Zelenih gor. Ali ne sme se pozabiti, da je pripoznal Tottleben ta oddelek za skrajno potreben pri podpiranju garde za Vidom, če bi jo napal Osman z vsemi svojimi močmi, da bi si odprl pot v Sofijo. Zabranivši vzeti drugi greben Zelenih gor, je sklenil Tottleben, da bi turško pazljivost nekolikokrat odvrnil, istočasno s prehodom garde za Vid proizvesti demonstrativen nastop na plevno-lovški nasip, pri čemer se je mislil

vzeti prvi greben Zelenih gor. Ko smo hoteli to spolniti, se je pa pokazalo, da ga imajo uže Turki, ki so napravili na njem silne tranše, katere so bile v zvezi z redutami posebnega pomena. Bilo se je tedaj omejiti s pozicijo na Rižej gori, katero smo drugi dan po prehodu garde za reko Vid tudi utrdili. Šestnajsta divizija se je vsled tega spremenila v rezervno in razporežila se je za bogotskim gozdom. Vsa njena delavnost je bila obrnena v izvedevanje tranš in baterij. Tottleben je zahteval s svojim energičnim jezikom, da bi utrjevanja „rastla kakor gobe“, in posebno je poudarjal potrebo, z nasipi utrditi višine, ki so komaj 4 ali 5 vrst oddaljene od družega grebena.

Riža gora leži za vasjo Učen Dol. Skobelev je, utrjuje jo, prav vspešno zavzel tudi utrjeno potezo pred Učen Dolom. Mi nijmo napravili ne jednega utrjenja. Imajoč

oblegovanje Plevne! Ravno tako neslano še dunajski jutranji listi od vtorka obnavljajo le afero pri Eleni, zdaj popolnem stvar ničev in brezvspešno! Kako bi uže vpili in tulili od veselja, ko bi bili Turki zmogli!

Iz Bukarešta telegram poroča, da je več deputacij z zastavami in godbo, ki je igrala rusko in rumunsko himno, šlo k Gorčakovu čestitat na zmagi plevenske. Najprvi so bili rumunski študentje, potem ena nemška deputacija.

Iz Belgrada se piše „Pol. Corr.“: da bode polkovnik Horvatič zapovedoval 36. Lešjanin 27, Nikolič 21 bataljonom. Glavni uporniki v kragujevskem taboru so v zapor dejani.

Iz Kotora se poroča, da so 7. dec. še tri ladije prišle pod Bar in so na fort Golobrd streljale 8. in 9. dec., potem pa na jug odplule.

Iz Azije poročajo angleški listi, da hote Rusi kmalu napasti Erzerum. Njih stanje pred tem mestom je jako težavno, ker je velik sneg in si zato težko dovažajo živeža. Tako bodo morali poskušati vzeti mesto. Muktar je dosti pomoči dobil. On tudi v Carigradu poroča, da Rusi pomoči dobivajo, da je Loris-Melikov v Hasan-kale in da ne more zaradi snega operirati.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. decembra.

Iz Dunaja poroča telegram, da je klub levece sklenil samo še za leto 1878 dovoliti budget za vzdržanje 800.000 mož vojske, kasneje pa ne več. — Klub „Fortschritt“ je tudi imel brambeno postavbo v posvetovanji in je rekel, da je silno treba zmanjšati vojsko, ter je odobril mirovno politiko Andrassyjevo, ki je varovala Avstrijo pred kako pustolovno politiko.

Grof Andrassy je odboru ogerske delegacije pojasnila dajal o svoji orijentalnej politiki. Ali prej so mu morali udje obljubiti, da bodo molčali. Zatorej ne vemo vsega, kar jim je pravil.

Vnanje države.

V Atenah dela italijanska vlada močno na to, da bi Grška zahtevala konfiscirane ladije od Turčije in dobila povod za vojno.

Turški poslanci se baš te dni v Carigradu shajajo za v parlament. Našli bodo vest o padcu Plevne. Ali bodo sklepali še dalje braniti se, ali se bodo udati hoteli?

Iz Francoskega telegrami poročajo, da tudi reakcionarec Bathie neče prevzeti

ministerstva. Zatorej ga zdaj ponujajo bonapartistom. Ti nameravajo, če na vlado pridejo, zbornico razpustiti, če budgeta ne dovoli in brez nje ter brez budgeta vladati na podlogi plebiscita. — Predsednik senata Audiffret-Pasquier je bil šel k Mac-Mahonu, ta ga pa še pred-se nij pustil.

O papeži se piše iz Rima v „Pol. Corr.“, da bode še to zimo prebil, če bode lepo vreme. On sam upa, da ozdravi. Govorica gre, da je kralj italijanski Viktor Emanuel skrivaj papeža obiskal in da sta se pri tej priliki spravila in da ga je papež blagoslovil.

Iz Angleškega prihaja vest, da namerava minister lord Beaconsfield, prej Disraeli, odstopiti, ker ga jezi, da ga drugi ministri zmirom prekljujejo. In res, če denes on s sabljo zaročlja, jutri Derby o miru in neutraliteti govori. Meni se, da bi utegnil Salisbury na njegovo mesto priti.

Iz Indije prinaša zadnja pošta važno novost, da so Angleži v vojsko zoper Džovak-Afride zapleteni. Dozdaj še molče o tem. A vidi se, da je mogoče, da se jim velike sitnosti naredé, če tudi Afganistanci zoper nje ustanejo.

Po mnenji ruskega časnika „Nedelje“ bi bilo treba uže sedaj staviti vprašanje: imajo li Rusi vzeti Carigrad? „Vzeti ga, k temu,“ — pravi „Nedelja“ — „nas vleče sila in logika. Vzeti ga je za nas neobhodno potrebno. Za nas ne bo družega zbiranja, vzeti ga bomo morali, hote ali nehoti, kakor koli bi se tudi temu ustavljali, kakor koli bi bili mi tudi ponižni in izmerni v svojih načrtih. Vzeti ga moramo, ne samo zaradi vojnih ciljev in ne samo zaradi tega, da bi efektno izvršili svoje trumfe, ampak zaradi uničenja turškega gospodstva v Evropi — zaradi tega, da bi jednot za vselej končali izhodno vprašanje. Ali naj pa pride Carigrad potem, ko ga Turki izgube, v naše roke in postane rusko mesto? Ne, on je potreben balkanskim plemenom za naravno sredotočje, in kakor tako sredotočje je potreben vsemu Slovanstvu.“ Dalje pravi „Nedelja“, da mora biti v prenehanji turškega gospodstva v Evropi in v prisvojenji sultanske stolice za Slovanstvo ruski politični program — jasen, določen, občeslovanski, jedino pristavljajoč in praktičen program. „Samo s tem namenom se popolno označi prava naloga sedanje vojske in samo z dosego tega se bo zadovoljil ruski narod. S tem se odstranijo vse govornice o bolj ali manj gnijlem miru. Če bi se pa reklo, da je ta program preveč smel, preveč težaven in obsežen, odgovorimo lahko, da je v obče naše delo zelo velikansko in težavno, naj si uže stavi take ali drugačne naloge. Kar se pa tiče smelosti, lahko rečemo, da je v sedanji vojski popolno združena z blagorazumnostjo in neobhodnostjo.“

10. in 11. strelni bataljon, vnišči v sostav plevno-lovskega oddelka.

Vse to je delo ne davno minuvših dnij. Ne čmemim pa sedanjega oddelkovnega položaja, njegove številnosti in pozicije. O tem ne smemo po pravilih, ki so nam dana, vsega pisati. Vojaci Skobeleva oddelka so si tudi nekaj družega preskrbeli. Z zemljankami vred so vzrastle iz zemlje banje in pekarije. Malo meneč se za intendantstvo in še manj se zanašajoč na „društvo stradanja“, so pobirali naši žito in koruze na zapuščenem polji, mleti so in prigotovljali, dalje so tudi sekali in vozili drva na svoje pozicije in kosili seno. Žalibog, vojska je — le vojska in interesi mirnih prebivalcev stoje tačas v zadnjem načrtu. To je neobhodno zlo, s katerim se ne da nikakor pomiriti. Za stavbo zemljank je bil potreben les. Vzeli so ga — razvalivši bulgarske hiše. Učen-Dol, Brestovac in druge okrajne vasi so zategadelj sedaj popolno raz-

Dopisi.

Iz Ljutomera 11. dec. [Izv. dop.]

Naše narodno društveno življenje, ki je bilo nekaj let zelo zaspano, dobi večjo živahnost — vsaj tako se nadajamo — z novim letom, ko se ponudijo naši Čitalnici lastni prostori, ko se bode lahko snovale narodne zabave, glediščine igre in dr. — O nekaterih okrajih slovenskega Štajera se čuje, da se za-nje oglašajo uže kandidati za deželni zbor, za naš narodni okraj (in za sosednja dva) pako se nijeden kandidat oglasil nij. Sicer pa še nič zamujenega nij. Nek „Bauernverein“ iz gornje-radgonskega okraja pa dela uže propagando za svojega Špirka. Kaj se hočete blamirati, Vi nemškutarji? V naših okrajih nij tal za nemškutarijo. — Po naši dobri kapljici povprašuje strašno malo kupcev. Čudno! Denarja pač nij. —

Iz Trsta 11. dec. [Izv. dop.]

Plevna je pala! Živela Plevna! Tako se je denes glasilo po vsem Trstu. Kakor blisek se je razširil veseli glas in ladije v luki, katere so slovenskega naroda, izobesile so na mah vse polno zastav, katere so oznanovale zmage slovenskega orožja. Judje in lahoni so zelo poparjeni. Na borzi je bil velik polom. Z veseljem pa pozdravljamo tržaški Slovani zmago ki bode tudi avstrijskim Slovanom v veliko korist. Ako bodo jutri večer svitli ognji po hribih, ki krožijo slovanski Trst, posvetili daleč po širnej Adriji, bode to le slavljenje velike ruske zmage. Slava našim bratom na jugu. Sosednji Slovenci, tudi vi bodele izkazali v zvezi z jadranskimi stražarji čast boriteljem. Pozlatili se bodo slovenski hribovi s svetlim ognjem zveze vsega naroda. Sinoč smo v raznih društvih napivali vspehu, zmagi južnih in severnih bratov, in slavili smo v Trstu dostojno pad Plevne. Živelo Slovanstvo!

Z Dunaja 9. decembra. [Izv. dop.]

„Preširnov večer,“ ki ga je 8. t. m. priredilo dunajsko slovensko društvo „Slovenija“, v analih obstanka tega društva nema njemu jednacega. Bila je to svečanost, kakove se „Slovenije“ najstariji udje ne spominjajo. Možaki, ki so biseri slovenskega naroda, tega večera nijso mogli prehoviti in najčastnejše izjave, ki so se ta večer slišale o „Sloveniji“ iz ust, kojih domorodni glasovi doneli so uže daleč čez ozko slovensko domovino, kaj rečem, skozi meje avstrijskega okvirja, so jasen dokaz, da je naša mladež vrla, navdušena, da

pred očmi surovost bulgarske zime in dežja, so si vojaci povsod izrili prostorne in pripravne „zemljanke“. Pisal sem vam uže v nekem poprejšnjem pismu, da je nastalo tu celo mesto iz zemljank; taka mesta stoje sedaj povsod, kjer koli se nahajajo Skobelevi polki. Njegov sistem je: stati nekoliko dnij kjer koli si bodi in precej izkopati zemljanke in tako vojake varovati pred dežjem in mrazom. Zatega delj je tudi zdravje v diviziji izborna in mej tem, ko razsaja mej družimi vojaci mrzlica ali legar, daje Skobeleva divizija malo posla doktorjem in lazaretom v obče. Mesto zemljank, o katerem sem vam uže pisal, je bilo izkopano v štirih dneh in je tako prostorno, da je bila v njem dolgo pomeščena vsa šestnajsta divizija, tretji rovni bataljon, šestnajsta artilerijska brigada, prva, druga in tretja baterija druge artilerijske brigade.

Pred Rižo goro se je ta čas razpoložil šuški in jaroslavski polk in v Učen Dolu 9.,

dejane. Nekaj celih hiš je še, ali odnesena je iz njih vsa pletenina in o zalogah sena, slame, ječmena in koruze se še govoriti ne more. Strehe so bile uničene zato, ker so se rabili tramovi iz debele žrdi, na katerih so stale, tudi pri strehah zemljank. Pristaviti moram, da so bili tačas (in uže tudi poprej) Turki tako blizu Brestovca, da so morali vojaci od tod vlačiti tramove, deske in pletenino pod največjim neprijateljskim streljanjem iz pušek. Bedni gospodarji so gledali početkom razrušenje svojih bivališč, a potem jim je bilo ukazano zapustiti ves prostor mej nami in neprijateljem, ker drugače bi bili prišli ali pod turški ali pod ruski ogenj, kakor se je to zgodilo s Krišinim, o čemer sem vam pa uže poročal. Prebivalstvo je plakaje odhajalo od tod. Kje se li sedaj stradaje potika? Sicer so se, pa zaloge tako dobro zarile, da ostanejo k sreči nepoškodovane.

Težkoče pri preskrbljevanji vojakov so

goji ideale in časti naroda velikane. — Občinstva bilo je ta večer v „Sloveniji“ toliko, kakor ga še nij bilo videti. Odličnih gostov štel je ta večer več, nego kedaj o jednecej priliki. Počastili so društvo državni poslanci: dr. Vošnjak, V. Pfeifer, grof Coronini, Monti, dalje advokat dr. Lenoč, predsednik slovanskega pevskega društva A. A. Buchta, ud dvorne opere in pevovodja slovanskega pevskega društva, prof. Šuman, advokat dr. Kl. Seshun, dr. jur. Babnik, dr. jur. Vovk, dr. med. Drozda, znani češki tenorist g. Jerie, dr. med. Sterger, vitez Luschin, rusk polkovnik bečkega ruskega poslaništva, in še mnogo druge odlične slovenske in slovanske gospode. Policija je tokrat prepovedala hrvaški marš „Oj Banovci“, ki je bil na poslednji točki; baš tako je od policije bilo strogo prepovedano okinčanje slavnostne dvorane i. t. d. Inače se je program izvršil jako precizno. Dvorana je bila polna navdušenega slovanskega občinstva. Posebno veliko število došlo je Srbov, Čehov, Hrvatov. Slovanskega pevskega društva udeležil se je ves odbor in mnogo udov; baš tako bila je zastopana „Slovanska Beseda“, dalje akademička društva: „akademički spolek“ (češko), „Zora“ (srbsko), društvo hrvatskih tehnikov, „Velebit“ (hrvatsko), „Tatran“ (slovaško), „Osnova“ (rusinsko), in kar je eminentne važnosti, prišli so k Preširnovi slavnosti tudi Poljaki: predsednik poljskega akademičnega društva „Ognisko“, več odbornikov, mej temi mej Poljaki dobro znani vitez Broniewski. Prvokrat imeli smo Poljake v svojej sredini; in društvo „Slovenija“ je tudi prvo slovansko društvo na Dunaji, koje so Poljaki se svojo pričujočnostjo počastili. Tako smemo ponosno reči, da so mnogoštevilno bile zastopane vse slovanske narodnosti pri Preširnovi slavnosti. Navdušenost bila je posebno narastla, ko je postala prosta zabava in mej govori vrlega našega državnega poslanca dr. Josip Vošnjaka, ljubljenca naših akademikov, dr. Jan Lenoča in drugih; z burnimi slava- in živjoklici bila sta ta dva govornika sprejeta. — Telegramov došlo je mnogo iz vseh strani slovenske pokrajine, od peneče Adrije, od Save, Drave, Mure, Krke; tel grammi so se mej oficijalnim programom prečitali in vsak je bil z obilnim ploskom in burnimi navdušenimi klici sprejet. Pozabiti ne

bile tu v obče velike. V teku dveh mesecev nij bila žitna dostavka ne jednoč naznanjena, suharji (zwieback) so se pa vendar pošiljali od dne do dne, ali povrnilo se tudi nij nič, ako se kateri dan nijso dobili. Vojaci so se deloma hranili s koruzo in zahvaliti se imajo samo skrbnosti mladega generala, da nijso osobno poskusili vrednih posledic intendantskega „dolce far niente“.

V tem času je prestopil Gurko z gardo reko Vid. Pri napadu Gornjega Dubnjaka smo izgubili 2500 mož. Ta dan je napal tudi leibegerski polk nevspešno Teliš; izgubil je 1200 mož. Črez nekoliko dnij je bil vzeta baš ta Teliš s pomočjo artilerijskega ognja, z izgubo 100 ubitih in ranjenih. Slede za Gurkom jemlje zapovednik tretje gardne divizije višine pod Trninom na naši strani Vida in se polagoma približuje Kortuževanu. Mi prehajamo, zapustivši idejo blokade, k obsadi Plevne. V zvezi s tem se ne omejujemo z glavno zadačo

smem, da je bilo mnogo krasnega spola zastopanega in sicer izmed jako odličnih rodovin, kar je gotovo dokaz, da naši vrli akademiki v širše socialne kroge naših duševnih velikanov imena in pomen razširjajo.

Domače stvari.

— (Kranjski deželni načelnik) g. Vidman je torej res imenovan, kakor smo uže dvakrat prej govorice o tem konstatirali, za zgornjeavstrijskega ces. namestnika v Lincu. Ker se hoče iz Ljubljane izseliti še predno bode sneg zapal, izročil je uže delo najstaremu svetovalcu g. Schöpplu. Kdo na njegovo mesto pride, nij menda še odločeno. Nekateri govorijo, da g. Kaltenegger, drugi imenujejo še dva kandidata, svetovalca Kalina in Trata. — V današnjih tiskovnih razmerah bi bilo slovanskemu listu nevarno kako odkritosrčno besedo o osobi, (to se ve političnej) odhajajočega g. Vidmana izpregovoriti.

— (Plevna pala.) Samo ta vest je vtorek v Ljubljani bila čitalnične prestore zvečer tako napolnila, kakor jih sicer včasih najlepši veselični program nij. Vse se je kar samo aranžiralo. Veselje nad velicim slovanskim činom nas je brez vsega klica skupaj vleklo. Ko so pevci zapeli rusko himno, mogočno: „Bože carja brani“, trčili smo navdušeni na zdravje zaveznika in prijatelja našega svetlega cesarja, ruskega carja osvoboditelja in njegove hrabre vojske. Tudi godba se je hitro improvizirala.

— (Grof Hijacint Thurn.) Čitamo v nemškem uradnem tukajšnjem listu, da je na Dunaji umrl grof Hijacint Thurn, državni in deželni poslanec kranjski iz velicega posestva. Pokojnik nij bil nikakšen talent, niti ne delavna moč, ali marljiv ud nam protivne nemške stranke v deželi, katera izgubi v njem precej mnogo.

— (Imenovanje.) Računski revident g. Jakob Lukman je imenovan za računskega svetovalca pri dež. vladi v Ljubljani.

— (Gg. pevcem.) Skušnja za Silvestrovo veselico bode v petek 14. t. m. Gospodje pevci so vabljeni, gotovo udeležiti se te skušnje. Čitalnični pevski odbor.

— (Nesreča.) Znani g. Šturm iz Polič na Gorenjskem se je 6. t. m. v izvozčku v Šiško peljal iz Ljubljane. Ko pride do železnice, cesta nij bila še zaprta, kakor „L. Z.“ pravi, dasi je bil vlak uže prav blizu. Ker se je konj hlapona menda zbal in je ne-

— z vzetjem Plevne in z iztrebljenjem Osmanove armade. Mali oddelki razširjujejo vojno pozorišče z vzetjem Tetevena, Vrbice. Pripravlja se ekspedicija na Sofijo. . . . Pričenja se ponavljanje tega, kar je bilo uže poprej, ali podučeni po skušnji — se vojaci ne raztresajo in ostaja jih pri Plevni zmirom zalostno število. Zategadelj se nadejam, da se naša reč pod Orhanjem ali pri Sofiji ne bo tako končala, kakor Gurkova pot ali prvi trije plevenski napadi. Istočasno s tem se je spremenila tudi naloga Skobelevskega oddelka. Opisal sem vam uže vzetje Brestovca in bombardiranje Krišina. Navdušeni z našimi kavkaškimi zmagami smo sklenili tudi tu nastopiti delavnost. Po vzetju Brestovca smo se namenili z našimi transami na plevno-lovški nasip (močna delovanja sem vam uže opisal). Nazadnje smo dobili povelje vzeti in utrditi prvi greben Zelenih gor. S—n.

koliko poskočil, padel je voznik z voza proti železnici, pa k sreči ne tako daleč, da bi ga bili vozovi dosegli. G. Šturm pa je s svojo hčerko, ki se peljala z njim, udaril ob šipe in jih strl. Pravijo, da se je pri tem sicer hudo odril, da pa nij poškodovan.

— (Skozi Ljubljano) so predsinočjem peljali po železnici znanega angleškega morilca svoje žene Tourvilla. Vozili so ga v I. razredu, spremljala sta ga dva žandarma in dva civilna strežaja. Ne more se torej reči, da se pri nas ujetnikom slaba godi. V Mariboru je v restavraciji jako elegantno obedoval.

— (Samoumor.) Iz Ptuja pišejo v dunajsk list, da se je tam usmrtila mlada igralka. Zaprla se je v sobo, ki je bila napolnena z ogljenčevim izpuhom.

Izpred porotnega sodišča.

(Hudodelstvo rop.)

V Ljubljani 11. dec.

Pred porotniki sta se imela vtorek zagovarjati 23letni Janez Cviren, tesar iz Adergasa in posestnik Tomaž Hočevar, 33 let star, oče šesterih otrok z Grada, zarad hudodelstva ropa, dovršenega po §§. 190, 192 in 193, kaznjivo po §. 193 k. z. Predseduje deželne nadsodnije svetovalce Kaprec, državno pravdnitvo zastopa g. Grdešič, zagovarjata pa dr. Ahačič in Konšek.

Zatožba je ta: Kmet Tomaž Hočevar z Grada je imel plačati svojej sestri Mici dedščine po očetu 300 gld., po materi pa 100 gld. Sprla sta se Mica in žena Hočevarjeva in sestra je morala od hiše, služiti. Ta je brata terjala mnogokrat za obresti, Tomaž je sicer obljubil ali plačal nij.

Vsled tega je izročila Mica Hočevar stvar advokatu dr. Mencingerju v Kranji, da jej doto iztoži, kar se je tudi zgodilo. Vsled tega je bil Tomaž na svojo sestro Mico hud, mnogokrat jo je zmiral, enkrat tepel in jej pretel, da jo bode ubil. Slednjič se pogodi z nekim sosedom, da mu 330 gld. proti cesiji sestrine terjatve posodi in jih nese dr. Mencingerju v Kranj. 28. aprila sta imela Tomaž in Mica pri sodnji v Kranji zopet obravnavanje, zaradi materine dote 100 gld. in sta se pogodila, da to plača Tomaž ob sv. Jakobu. Po skleneni obravnavi reče dr. Mencinger Mici, da dopoldne zarad drugih obravnav nema časa, da naj pa popoldne pride ob 3. v njegovo pisarno, da jej izroči pri njem ležeči denar. To je slišal tudi Tomaž Hočevar.

Mica popoldne dobi pri dr. Mencingerji denar z računom, kolikor jej še gre in spravi 180 gld. v ruto, katero dene v jerbas. Dr. Mencinger in njegov koncipijent dr. Tavčar jo opozorita, da naj bolj pazljivo ravna z denarjem in naj gleda, da ga jej brat Tomaž ne vzame. Potem otide in gre proti domu. V hosti mej Primskovim in Srednjo vasjo skoči nek možki k njej, kateri je bil po obrazu črno namazan, imel glavo v plavej ruti zavito in bele spodnje hlače, v enej roki odprt nož, v drugej gorjačo in zahteva od nje denarjev. Mica Hočevar pravi, da nema denarjev, ali ker jej ropar preti, mu izroči polovico v jerbasu ležečih bankovcev. Ropar se tem ne zadovolji in zavpije: „kruci-fiks-sakrament, daj denar sem!“ na kar zagrabi v jerbasu ležeči drugi del bankovcev in rekoč: „molči!“ v hosto otide, Mica pa plašna in prestrašena, boječa se za življenje, proti domu beži. Ta rop je, kakor obtožba trdi, izvršil Janez Cviren. Tomaž Hočevar je bil namreč šel

iz Kranja ob 11. uri v na stran ležečo vas in je tam Cvirna pri Velesovskem kloštru našel, mu povedal, da dobi sestra Mica denes pri dr. Mencingerju denar in ga nagovarjal, naj jej denar vzame in si še enega pomagača najame. Cviren je najprvo nagovarjal v Blažetovej hosti drva sekajočega Miha Proseno, naj gre z njim, da mu ve za boljši „tarbeh“, ta pa je ponudbo odbil.

Potem je poiskal Matija Kozla in mu vse pripovedoval, kar mu je Tomaž Hočevan povedal. Kozel je šel en čas z njim, ko so ga pa na Gradiščeveji njivi kamnje pobirajoče ženske videle in, kakor je mislil, izpoznale, vrnil se je. V soboto, ko se je uže o ropu izvedelo, je Cviren na Trati v gostilni, pri igri, ko so „štilico tresli“ z drugimi fanti, desetak na mizo vrgel, in vse povabil, naj ga zastavijo, v nedeljo je zopet s petakom račun plačal. Ta denar, pravi, je materi z njenim dovoljenjem vzel iz škrinje. V ponedeljek je šel Cviren s Kozlom in Prosenom na Koroško dela iskat. Mej potjo jima je pravil, da je vsega uzrok le Tomaž Hočevan in da nij bilo toliko denarja, pa da naj le molčita, da ju bode uže odškodoval, on pa da bode vse utajil. To prošnjo je ponovil Kozlu tudi v Kranji, ko sta bila vkup zaprta, skozi okno, in v Ljubljani na Žabjaku, ko sta se pri vodnjaku srečala.

Oba zatočenca tajita odločno svoje dejanje. Zasllišano je bilo prvi dan uže 21 prič, katere so izpovedale večinom na nekorist obtožencev. Posebno obtežljivo je spričevanje Kozla in Proseno.

Včeraj ob 9. uri se je obravnava nadaljevala. Poslušalcev se je v dvorani kar trlo. Konec obravnavanja in obsodbo priobčimo prihodnjič.

Razne vesti.

* (Budget Zagreba) ima za 1878. leto 418.329 gid. potrebsčine. Dohodkov pa ima v preliminaru za 3661 gid. več. Torej nič deficita, kakor pri nas.

* (V Sisek) je prišlo zopet 200 bosenskih beguncev, ki so bili pol nagi, bos in lačni. Sisečki meščanje so jim nekoliko pomagali in poslani so bili v civilno Hrvatsko.

* (Na smrt) je obsodilo 3. t. m. graško porotno sodišče delavca Franca Kellingera, ki je svojega malo slaboumnega otroka, ko ga nij htela občina vzdrževati na svoje troške, utopil v Muri.

* (V Lincu) sta pred nekaj dnevi dva učiteljska pripravnika iz biblioteke ukradla za 700 gold. knjig in učil. Polcija ju je našla.

* (Dva tovorna vlaka) sta se 7. t. m. blizu Šopronja (Oedenburg) na Ogerskem ob strani zadela. Mnogo voz je bilo razbitih.

* (Plačilo poštenosti.) V nedeljo je nekov gospodar Koloman N. na peštanskem verižnem mostu izgubil svojo listnico, v kateri je bilo 2400 gid. in mnogo kuponov. Krojaški pomočnik Stefan Korpa, ki je to opazil, pobral je naglo listnico in hitel za nje lastnikom, kateri mu je od prevelikega veselja v zahvalo odštél celi 300 goldinarjev.

* (Izginj je župnik) Anton Perinko iz Celja na Ogerskem. Peljal se je pred katicami 14. dnevi v bližnjo pusto „Forras“ ter rekel, da gre v sv. olje devat nekega bolnika. Odslej pak ni sledu nij po duhovnem gospodu, a kar je še bolj čudno, tudi konj in voz sta popolnoma se izgubila. Govorica, ki pri tacihi prilikah zmirom največjo besedo ima, pravi, da se je župnik sam usmrtil in slišijo se tudi še razne druge kombinacije.

* (Majhena nevesta.) Prvi dan dec. meseca se je v Antverpenu na Holandskem omožila vdova Alida Vermaelen, v 40. letu, ki je pa samo pol metra visoka. Prvi mož te gostilniške pevke se je obesil, ker so ga zaprili, kajti brez svoje zakonske polovice nij hotel živeti. Drugi nje soprog, ki je malo grbav, peča se z glumstvom. Zenitovanje je bilo prav sijajno in zvečer je en del mesta celo svetil novima zakonskima v čast.

* (Gluhonemih ljudi) je po najnovejših statističnih izkazih v Evropi okolo 250.000, mej temi jih ima vsa Nemčija blizu 39.000, a samo v Pruskeji živi teh nesrečnikov skoraj 24.500.

* (Pès rešitelj.) Otrok se je igral te dni ob vodi v Mostu na Češkem ter mu je spodletelo in je pal v njo. Gledališkega igralca pes novofundlandskega plemena, ki je baš ondi šetal s svojim gospodom, pak je brž planil za otrokom ter ga srečno prinesel na suho in mu prijazno lizal roki in lice. Pol funta mesa bilo je vrlému psu danega za plačilo od hvaležnih roditeljev.

Dunajska borza 12. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 63 gid. 90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 67 — —

Zlata renta	74	80
1860 drž. posojilo	113	25
Akcije narodne banke	805	—
Kreditne akcije	209	50
London	119	50
Napol.	9	57
C. kr. cekini	5	64
Srebro	105	60
Državne marke	59	—

Tržne cene

v Ljubljani 12. decembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gid. 43 kr. — rož 6 gid. 50 kr. — ječmen 5 gid. 85 kr. — oves 3 gid. — 25 kr. — ajda 6 gid. 34 kr. — prosó 5 gid. 70 kr. — koroza 6 gold. 80 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gid. 04 kr.; — fižol hektoliter 7 gid. — kr.; masla kilogram — 92 kr.; — mast — gid. 80 kr.; — speh tršen — gid. 60 kr.; — speh povejen — gid. 70 kr.; jajce po 3 kr.; — mleka liter 7 kr.; govedina kilogram 52 kr.; — telečnine 53 kr.; — svinjsko meso 48 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gid. 03 kr.; — slame 1 gold. 78 kr.; — urva trda 4 kv. metrov 6 gold. 50 kr.; — mehka 4 gid. 50 kr.	
---	--

Učenec,

kizna slovenski ter nemski pisari in čitati, sprejemlje se pod dobrimi uveti v prodajalnice na kmetih. Natančneje se po dobroti izve v prodajalnici špecerijskega blaga na mestnem trgu št. 20, ali naravnost pri J. N. Rantu v Polhovem Gradcu. (376—1)

Od novega leta naprej

si išče službe mož izvenredno krepkega in zdravega telesa, umetljut malnar (Kunstmalner), koji je zelo izveden, brez iznimke, v vseh malnarskih opravilih, bodi si v navadnih ali umetljutno na vodi narejenih, bodi si v parnih malnih. Svoje dosedanje poslovanje more dokazati z najboljšimi izpričevanji. Pogoji, pod kojimi se služba sprejme, uravnali se bodo ustmeno. Pismena naročila naj se blagovoljijo pod naslovom: J. L. poste restante, Stari trg poleg kakeka, (Altenmarkt bei Kakek), pošljatu. (371—3)

Gostilnica

v Sevnici na Štajerskem se šumi sobami, kuhinjo in drugimi prostori, se odda od 1. januarja 1878 na eno ali več let v zajem an štant; pogoji se naznanijo pri g. Jan. Ferdanu ali pa pri lastniku Francu Simončiču v Sevnici, Lichtenwald. (372—2)

„Marjetica“

izviren roman, spisal Anton Koder, se dobiva v Pajkovi tiskarni v Mariboru in pri g. knjigarju Lerherju v Ljubljani po 90 kr.

Umrli v Ljubljani

od 7. do 10. decembra:

Balbina Treven, molarjev otrok, 1 l. 3 m. 6 dni, v rebri št. 3, za vodenico. — Elizabeta Komatar, obojnica, 61 l., v bolnici, za možjansko vodenico. — Marija Pirš, obojnica otrok, 9 mes., v bolnici, za sušico. — Aleksander Šušteršič, dijak realke, 14 l., v kurje vasi št. 1, za bruhanjem krvi. — Ivan Lavše, barvarski pomočnik, 32 l., v cerkovnih ulicah, št. 19, za otrpnenjem možjan. — Marija Ambrožič, bivša dekla, 70 l., v kapiteljskih ulicah št. 13, za vnetjem pljuč.

Tujci.

11. decembra:

Pri Slonu: Polak iz Dunaja. — Weskamp iz Grada. — Kolber iz Milana. — Jokl iz Prage. — Zazula iz Gorice. — Jurjančič iz Idrije. — Rant iz Polhovega grada. — Litternik iz Trsta.
Pri Malici: Seidner, Einerl, Müller iz Dunaja.

Ne milijon

zastarelih in neukusnih domačih in tujih, nego mnogo stotin najnovejših, najelegantnejših in najukusnejših galanterijskih izdelkov, osobito primernih

za božična in novoletna darila,

priporoča na izbiro častitemu p. t. občinstvu

Leopold Pirker

ter jih prodaje po najnižjih cenah in to še toliko bolj zaradi tega, ker je sklenil upreti se vsakej sleparske konkurenciji. (374—1)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Nij brez vse vrednosti,

nego praktično in solidno

božično darilo

dečakom in dekletcem primerno, obsegajoče mnogo zanimljivih stvari,

vse to za malo ceno

5 gold. 60.

V zbirki najdeš te-le komade:

- 1 urejen bazar.
- 1 nož, vilice in žlica od kovine, ki ostane vedno svetla.
- 1 železničen vlak od kovine, ki gré in žvižga.
- 1 mehničen izurjen konj (à la Renz), ki se na zapoved premiče, za otroke vrlo zanimljiv.
- 1 Domino-igra, velika in lepa.
- 1 velika knjiga s podobami ter navodi za pisanje, čitanje in računanje, s zagonetkami, izreki in krasnimi barvanimi slikami.
- 1 majhena čudezna ploča ali žive podobe, vrlo zabavno.
- 1 klavir s tipkami od ponarejene slonove kosti in z navodom ter notami.
- 1 umetljutno izdelan angel za božično drevesce

- 1 bojišče, Rusi in Turki s premičnimi topovi, vse od kov in fino pobarvano.
- 1 velika punica, opravljena po najnovejši šegi, s klobukom in zavojem.
- 15 svečnikov za božično drevesce od niklja.
- 15 svečic, za-nje primernih.
- 3 japonske svetilke.
- 4 lične škatuljice s slaščicami.
- 50 briljantnih zálopek, na katero se mogó po drevescu razobesiti razne stvari.
- 12 okroglih reflektorov, barvanih.
- 12 komadov fantastičnega ovčja.

(354—5)

Naslov: Spezialitäten-Magazin,
WIEN, Kärntnerstrasse Nr. 59.

Pošiljamo za gotov denar ali s povzetjem.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.